

Sanicula (Žindava)

čeleď: Apiaceae

Rodové jméno pochází z latinského sanare = léčit. Roste v Severní Americe zpravidla jako trvalka. Pod zemí vytváří oddenek. Listy jsou laločnaté s pilovým okrajem. Kvete v okolíku. Plodem je nažka nebo 2nažka. Nejznámějším druhem je *S. europaea*.

Sanicula arctopoides

oblasti: Britská Kolumbie, Kalifornie, Oregon, Washington

Pochází ze západního pobřeží USA. Patří mezi trvalky. Větvičky jsou krátké a tuhé. Listy mají žlutozelenou barvu a jsou mrkvovitě nebo javorovitě laločnaté. Kvete drobnými žlutými květy v okolíku.

Sanicula arguta

oblasti: Kalifornie, Kalifornský záliv

Pochází z pobřežních hor Kalifornie a Kalifornského zálivu. Patří mezi trvalky. Dorůstá do výšky až 0,5m. Listy má 10cm dlouhé, laločnaté, s pilovým okrajem. Kvete žlutými obouohlavnými květy v okolíku. Plody jsou asi 0,5cm velké.

Sanicula bipinnata

oblasti: Kalifornie

Patří mezi endemity Kalifornie z úpatí hor. Kvete žlutými nebo béžovými květy.

Sanicula bipinnatifida

oblasti: Britská Kolumbie, Kalifornie, Oregon, Washington

Pochází ze západního pobřeží Severní Ameriky. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky až 60cm. Jeho barva se pohybuje od zelené po temě červenou. Listy mají dlouhý řapík délky až do 19cm, čepel je rozdělená na několik laloků s pilovým okrajem. Kvete buď obouohlavnými jebo pouze samčími květy barvy tmavěčervené, fialové nebo žluté.

Sanicula canadensis

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Vermont, Virginie, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází ze Severní Ameriky. Patří mezi dvouletky nebo trvalky. Kvete bílozelenými květy na konci jara nebo na začátku léta. Plod obsahuje 2 semena.

Sanicula chinensis

Sanicula crassicaulis

oblasti: Britská Kolumbie, Kalifornie, Oregon, Washington

Pochází ze západního pobřeží Severní Ameriky. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky až 1,2m. Listy mají délku do 12cm a jsou rozdělené hlubokými laloky s jemně pilovým okrajem. Kvete žlutými obouohlavnými nebo pouze samčími květy v okolíku.

Sanicula elata

Sanicula europaea (Žindava evropská)

synonyma: *S. officinalis*

oblasti: Andalusie, Česká republika, Gruzie, Írán, Irsko, Itálie, Katalánsko, Kavkaz, Německo, Polsko, Švýcarsko

Roste po celé Evropě jako trvalka. Dorůstá výšky kolem 15 - 40 (i 60)cm. Listy vytvářejí v přízemní růžici, jsou 3 - 5tisečné, zakulacené, zubaté a dlouhé 6 - 17cm. Kvete bílými nebo narůžovělými květy v asi 0,5cm okolíku se 3 - 7mi rameny. Plodem je kulatá 2nažka velikosti 3 - 4,5mm.

Vyhovuje ji stín nebo polostín a vlhká půda bohatá na živiny ve smíšených lesích.

Sanicula graveolens

oblasti: Britská Kolumbie, Idaho, Jižní Amerika, Kalifornie, Montana, Nevada, Oregon, Washington, Wyoming

Pochází ze západu Severní i Jižní Ameriky. Patří mezi trvalky. Dorůstá na větveném stonku do výšky až 0,5m. Listy má hluboce trojlaločnaté s pilovým okrajem. Na podzim se barví do fialova. Kvete žlutými obouohlavnými nebo pouze samčími květy v okolíku.

Sanicula gregaria

Sanicula hoffmannii

oblasti: Kalifornie

Patří mezi endemity Kalifornie. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky až 90cm. Listy mají zelenou nebo modrozelenou barvu, jsou trojlaločnaté, s pilovým okrajem. Kvete obouohlavnými nebo pouze samčími květy.

Sanicula kauaiensis

oblasti: Havajské ostrovy

Sanicula laciniata

oblasti: Kalifornie, Oregon

Sanicula marilandica

oblasti: Alabama, Alberta, Britská Kolumbie, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází ze západního pobřeží Severní Ameriky. Listy má hluboce laločnaté, nasměřované podle slunečního záření.

Sanicula maritima

oblasti: Kalifornie

Patří mezi endemity Kalifornie. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky do 40cm. Listy mají žlutozelenou barvu a jsou laločnatě dělené se zubatým okrajem. Kvete žlutými oboupohlavnými nebo pouze zamčími květy.

Vyhovují ji vlhké pobřežní nížiny a kaňony.

Sanicula mariversa

oblasti: Havajské ostrovy

Sanicula odorata

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Sanicula peckiana

oblasti: Kalifornie, Oregon

Pochází z jižního Oregonu a severní Kalifornie, USA. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky do 40cm. Listy jsou jednoduché nebo dělené na laloky s pilovým okrajem. Kvete v okolíku žlutými obouohlavnými nebo pouze samčími květy.

Sanicula purpurea

oblasti: Havajské ostrovy

Sanicula sandwicensis

oblasti: Havajské ostrovy

Sanicula saxatilis

oblasti: Kalifornie

Patří mezi endemity zálivu San Francisca. Patří mezi trvalky. Na tuhém stonku dorůstá výšky 10 - 25cm. Listy jsou složené z 3 laloků. Kvete obouohlavnými nebo pouze samčími květy v barvě růžové, červené nebo nažloutlé.

Sanicula smallii

oblasti: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kentucky, Louisiana, Mississippi, Missouri, Ohio, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Západní Virginie

Sanicula tracyi

oblasti: Kalifornie

Patří mezi endemity severozápadní Kalifornie a mezi trvalky. Dorůstá výšky až 60cm. Listy jsou obvykle složené ze 3 laloků a mají pilový okraj. Barva se pohybuje od zelené po fialovou. Kvete žlutými obouohlavnými nebo pouze samčími květy v okolíku.

Sanicula trifoliata

oblasti: Alabama, Connecticut, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Karolína, Kentucky, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, New Hampshire, New Jersey, New York, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Sanicula tuberosa

oblasti: Kalifornie, Oregon

Pochází ze západu Severní Ameriky. Patří mezi trvalky. Dorůstá výšky až 80cm. Listy jsou složené obvykle ze 3 laloků. Barva se pohybuje od zelené po fialovou. Kvete žlutými obouhlavnými nebo pouze samčími květy v okolíku.

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K283.php>

<http://botany.cz/cs/sanicula-europaea/>

<http://bylinky.atlasrostlin.cz/zindava-evropska>

<http://floracr.unas.cz/floraCR/zindava.htm>

<https://www.rostliny.net/>